

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Tapahtumateollisuus ry:n kirjallinen asiantuntijalausunto

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta

Tapahtumateollisuus ry edustaa koko suomalaista tapahtumateollisuutta, eli ammattimaisen tapahtumajärjestämisen ja siihen liittyvän alihankintaketjun elinkeinoja. Tapahtumateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta antaa eduskunnan talousvaliokunnalle asiantuntijalausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta.

Tuen perusajatus on eduskunnan linjauksen mukaisesti, että se kohdentuisi koronaepidemiasta pahiten kärsineille toimialoille ja yrityksille. Kustannustuen tavoitteena on vähentää konkurssiin ajautuvien yritysten määrää turvaamalla yritystoiminnan jatkuvuutta ja ylläpitämällä taloudellista tuotantokapasiteettia. Tuen tarkoitus on edistää talouden nopeaa elpymistä akuutin kriisin jälkeen.

Tapahtumateollisuus ry:n tärkeimmät huomiot lakiesityksen täsmentämiseksi:

- 1. Tapahtumaliiketoimintaa on rajoitettu lainsäädännöllä voimakkaammin kuin mitään muuta toimialaa. Tapahtumaliiketoiminnan rajoitukset jatkuvat edelleen voimakkaina ja niiden päättyessä liiketoiminnan käynnistyminen tapahtuu viiveellä. Tapahtumateollisuus on koronan pahin kärsijä.*
- 2. Toimialojen yhdenvertainen kohtelu on tärkeää yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden toteutumiseksi. Ravitsemisliiketoimintaa on lainsäädännöllä voimakkaasti rajoitettu, jolloin eduskunta on katsonut tarpeelliseksi tehdä järjestelyt yhtäältä kohtuulliselle rahalliselle kompensatiolle ja toisaalta rajoitusveloitteen vaikutusten lieventämiseksi muutoin. Tapahtuma-alan liiketoimintaa on rajoitettu ravintola-alaa enemmän ja pitkävaikutteisemmin. Tapahtuma-ala tarvitsee kohtuullisen ja pitkävaikutteisen rahallisen kompensaation valtion toimista johtuneesta liiketoiminnan totaalaisesta keskeytymisestä.*
- 3. Toimialaluokitus kustannustuen perusteena on ongelmallinen, koska nykyinen, vanhentunut toimialaluokittelu ei tunnista tapahtumateollisuutta toimialana, jolloin tapahtuma-alojen yritykset ovat hajallaan eri toimialoilla. Tapahtumaelinkeinojen elossa säilyminen ei voi jäädä valtiokonttorin poikkeuspäätösten varaan, vaan lakiin tarvitaan erillinen hätäkattegoria tai sen tulee muuten varmistaa tuen kohdistuminen eniten kärsineille yrityksille.
(Tarkempi ehdotus hätäkattegoriasta lisätietoja osiossa)*
- 4. Esitetty tukikauden kesto (2kk) on tapahtumateollisuudelle sekä riittämätön että epäoikeudenmukainen. Korvattavien kustannusten sisältö ei esitetyn mukaisena myöskään huomioi tapahtuma-alojen liiketoiminnan luonnetta. Yleisötilaisuuksiin kohdistuneet rajoitukset astuivat voimaan 13.3.2020 ja pysäyttivät täydellisesti koko tapahtumateollisuuden liiketoiminnan. Tapahtuma-alan yritysten liiketoiminnan kustannukset syntyvät pitkällä ajalla ennen tapahtuman toteutumista, kun tapahtumaa suunnitellaan ja valmistellaan. Tapahtumista saatavat tulot taas realisoituvat suurimmilta osin vasta aivan loppuvaiheessa joko lipunmyyntitulojen tai tapahtuman tilaajan maksaman loppulaskun muodossa.*

5. *Tapahtumat ovat moottori, joka kasvattaa muun elinkeinoelämän ja yhteiskunnan hyvinvointia sekä mahdollistaa Suomen talouden elpymisen. Tapahtumat saavat liikkeelle suuria yleisöjä, jotka tutkitusti käyttävät rahaa niin matkailu-, majoitus-, liikkumis- kuin ravitsemuspalveluihin. Tapahtumat ovat monelle kotimaiselle ja kansainväliselle yritykselle merkittävä kohtaamisten ja kaupankäynnin luonnin väline. Tapahtuma-alan toimintaedellytysten turvaaminen on välttämätöntä monien muiden toimialojen elpymisen varmistamiseksi. Tapahtumat myös vahvistavat yleistä hyvinvointia, demokratiaa ja yhteiskuntarauhaa.*

Lisätietoa tärkeimpien huomioiden taustoista

Tapahtumateollisuus on koronan pahin kärsijä

Tapahtumaliiketoimintaa on rajoitettu lainsäädännöllä voimakkaammin kuin mitään muuta toimialaa. Hallituksen päätöksellä 13.3.2020 alkaneet, yleisötilaisuuksiin kohdistetut rajoitukset pysäyttivät välittömästi koko ammattimaisen tapahtumajärjestämisen elinkeinon ja siihen sidoksissa olevan alihankintaketjun toiminnan.

Tapahtumateollisuus ry:n juuri teettämässä kyselytutkimuksessa yli 80% koko tapahtumateollisuuden yrityksistä ja muista elinkeinotoimijoista ilmoittaa liikevaihtonsa laskeneen koronan vuoksi merkittävästi maaliskuu-toukokuun aikana viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Samoin yli 80% vastanneista ennakoivat liikevaihdon laskevan koronan vuoksi merkittävästi tulevan kesä-elokuun aikana viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna.

Tapahtumaliiketoiminnan rajoitukset jatkuvat edelleen voimakkaina. Niidenkin tapahtumien osalta, joita pystytään jo toteuttamaan, joudutaan noudattamaan erityisiä järjestelyitä, jotka heikentävät tapahtumajärjestämisen kannattavuutta oleellisesti.

Tapahtumaliiketoiminta on helppo pysäyttää, mutta vaikea ja hidas käynnistää. Vaikka ulkoilmatapahtumiin kohdistuvia yleisömäärärajoituksia hallituksen päätöksellä lievennetään 1.7.2020 alkaen ei valtaosaa kesän peruista tapahtumista pystytä enää tällä aikataululla ja edelleen voimassa olevilla rajoituksilla järjestämään. Sisätapahtumien osalta tiukat rajoitukset ovat voimassa 1.8.2020 saakka, eikä niiden lieventämisestä sen jälkeen ole vielä mitään tietoa. Moni suuri tapahtuma on jo siirretty syksyltä myöhempään ajankohtaan tai peruttu kokonaan. Monen tapahtuma-alan yhtiön liikevaihto on sidottu rajoitusten voimassaolokaudella järjestettäviin tapahtumiin, jolloin kuluvan vuoden liikevaihto on menetetty jopa kokonaan.

Yksi mittari tapahtumateollisuuden menetyksille on yleisötapahtumien lipunmyynti. 13.3.2020 alkaneen rajoituskauden aikana ja 12.6.2020 mennessä yleisötapahtumien lipunmyyntitulot ovat vähentyneet noin 100 miljoonalla eurolla ja elokuun loppuun mennessä menetykset tulevat olemaan arviolta noin 300 miljoonaa euroa. Lipunmyynti ja yleisötapahtumat ovat vain yksi osa tapahtumateollisuuden taloudellista toimintaa.

Koronakriisin pitkittyminen ylläpitää epävarmuutta sekä tapahtumateollisuuden elinkeinonharjoittajien että heidän asiakasyritystensä ja yleisöjensä parissa. Rajoitusten yksiselitteinen poistaminen olisi

vasta ensimmäinen askel tapahtumaliiketoiminnan käynnistämiseksi. Sen lisäksi täytyy myös voittaa takaisin tapahtumia tilaavien asiakasyritysten ja tapahtumiin saapuvien yleisöjen luottamus ennen kuin tapahtumaliiketoiminta muuttuu taas kannattavaksi elinkeinoksi. Tapahtumateollisuuden osalta pahin ei siis ole ohi, vaan jatkuu edelleen, ilman tietoa päättymisajankohdasta. Tapahtumateollisuuden yritykset ja muut elinkeinonharjoittajat tarvitsevat siksi tukea niin kauan kuin koronaepidemia ja sen vaikutukset vaikuttavat liiketoiminnan kannattavuuteen, joko päällä olevien rajoitusten tai niistä seuraavan liiketoiminnan pitkittyneen elpymiskauden muodossa.

Tapahtumateollisuuden tunnistamattomuus toimialaluokituksessa ja tarve erillisen hätäkategorian lisäämiselle lakiin

Kustannustuesta annettua lakiesitystä valmisteltaessa on pyritty kohdistamaan tuki yksinomaan koronatilanteesta aiheutuneeseen liikevaihdon pudotukseen ja toimialoille, joilla tämä toteutuu laajasti. Tapahtumateollisuuden yritykset on kuitenkin lähes mahdotonta tunnistaa yleisestä toimialaluokittelusta, sillä nykyinen, vanhentunut luokittelu ei tunnista tapahtumateollisuutta toimialana. Tapahtumateollisuus ry:n kyselyyn vastanneet yritykset sijoittuvat virallisessa TOL-luokituksessa 12 eri pääluokan alle, mikä voi nykyisillä tuen kohdantamiskriteereillä aiheuttaa sen, että useat tapahtumateollisuuden yritykset jäävät tuen myöntämisen ulkopuolelle, jos ne ovat rekisteröityneet sellaisille toimialoille, joilla ei ole laajasti koettu koronan aiheuttamia liikevaihdon pudotuksia. Kuinka varmistetaan, että tapahtumateollisuudessa toimivat ja koronasti pahiten kärsivät yritykset tunnistetaan virallisen toimialaluokituksen kautta?

Lakiesityksessä on jätetty valtiokonttorille mahdollisuus poiketa toimialarajauksesta yrityksen osoittamista erityisen painavista, COVID19-pandemiaan liittyvistä syistä. Poikkeavan päätöksen saamiseksi tukea hakevan yrityksen tulee osoittaa ne syyt, joiden vuoksi yrityksen tilanne poikkeaa toimialan yleisestä tilanteesta. Tämä ei kuitenkaan ole riittävän varma tapa, jolla varmistetaan tapahtumateollisuuden elinkeinotoiminnan jatkuvuus. Tapahtumaelinkeinojen elossa säilyminen täytyy varmistaa yhtenäisellä ohjeistuksella, joka huomioi tapahtumateollisuuden yritysten ja muiden elinkeinotoimijoiden erityisaseman koronakriisissä elinkeinonharjoittamisen mahdollisuutensa kokonaan menettäneinä toimijoina.

Jotta tuki kohdentuisi sen tavoitteiden mukaisesti todellisuudessaakin koronasta eniten kärsineille yrityksille, tulisi lakiin lisätä oma erityinen hätäkategoria sellaisille yrityksille ja muille elinkeinotoimijoille, joiden liiketoiminnan harjoittamisen mahdollisuudet ovat koronaepidemian rajoitustoimenpiteiden vuoksi käytännössä lakanneet kokonaan. Lisäksi tuen keston tulisi kattaa koko se aika, jonka rajoitustoimenpiteet joko suoraan tai viiveellä yritysten liiketoimintaan vaikuttavat.

Ehdotus hätäkategoriaksi ja sitä koskevista poikkeuksista lakiehdotukseen:

- *Hätäkategoria on tarkoitettu yrityksille ja muille elinkeinotoimijoille, joiden pääasiallista liiketoimintaa on voimakkaasti rajoitettu viranomaisten asettamilla rajoituksilla.*
- *Lakiesityksen mukainen tukikausi on suunniteltu ajalle 1.4.-31.5.2020. Tapahtumateollisuuden liiketoiminta on kuitenkin estetty 13.3.2020 alkaen ja rajoitukset jatkuvat edelleen voimakkaina. Hätäkategorian tukijakson tulisi jatkua vähintään niin kauan kuin liiketoimintaa on rajoitettu viranomaisrajoituksin sekä toimialan käynnistämisen ja kustannusrakenteen erityispiirteet huomioiden vielä sen jälkeenkin, kunnes liiketoimintaa voidaan taas toteuttaa kannattavasti.*
- *Hätäkategoriaan laskettavien yritysten kohdalla luovuttaisiin 30% omavastuuosuudesta.*
- *Hätäkategorian tukikauden kiinteitä kuluja laskettaessa niissä tulisi huomioida sopeuttamattomat henkilöstökulut ja rajoitusten vuoksi peruttujen tapahtumien jo toteutuneet hankintakulut.*

- *Hätäkategoriassa kustannustuen katto olisi 2 Milj. € / yritys*
- *Business Finlandin myöntämiä tukia ei tulisi tässä kategoriassa vähentää nyt myönnettävistä tuista, koska tuet on kohdennettu yritysten tutkimus- ja kehityshankkeisiin liiketoiminnan häiriötilanteessa.*

Tapahtumajärjestämisen kustannusrakenteen erityispiirteet esitettyyn tukimalliin verrattuna

Nyt esitetty kustannustuki korvaisi yrityksen kiinteitä ja palkkakustannuksia ja se maksettaisiin kahdelta kuukaudelta kertasuorituksena. Kustannustukea saisivat vain ne yritykset, joiden huhti-toukokuun 2020 keskimääräinen liikevaihto oli 30 % pienempi kuin 1.3.-30.6.2019 keskimääräinen liikevaihto.

Yleisötilaisuuksiin kohdistuneet rajoitukset astuivat voimaan 13.3.2020 ja pysäyttivät samalla hetkellä koko tapahtumateollisuuden. Tapahtumia järjestettäessä kustannukset syntyvät pitkällä ajalla, kun tapahtuma tapahtumaa suunnitellaan ja valmistellaan vähintäänkin kuukausia, usein jopa vuosi tai enemmänkin. Tapahtumista saatavat tulot taas realisoituvat suurimmilta osin vasta aivan lähellä tapahtumaa joko lipunmyyntitulojen tai tapahtuman tilaajan maksaman loppulaskun muodossa. Tapahtumateollisuuden toimijoilla on nyt käsissään tilanne, jossa nuo kustannukset ja työt ovat syntyneet, mutta niistä ei olla päästy laskuttamaan. Kassat ovat tyhjänä ja uusia tapahtumia pitäisi pystyä suunnittelemaan taas, kun liiketoimintanäkymät antavat siihen mahdollisuuden – ja edelleen tapahtumista saatavia tuloja saadaan tuolloin odottaa vielä vähintään kuukausia, ehkä jopa vuosi.

Tapahtumateollisuuden osalta kahden kuukauden pituinen korvauskausi on siis sekä riittämätön että epäoikeudenmukainen. Tuen määrittäminen pelkkien kiinteiden kustannusten perusteella on myös toimimatonta niiden yritysten kohdalla, joissa liiketoiminnasta aiheutuvien kustannusten sisältö on merkittävilta osin muita kuin lakiesityksessä nyt tuettavia kustannuksia.

Tapahtumateollisuuden merkitys yhteiskunnan muulle toiminnalle

Tapahtumateollisuudella on vahva yhteys muun elinkeinoelämän ja yhteiskunnan hyvinvointiin. Talouden laajamittainen elpyminen edellyttää elinvoimaista tapahtumateollisuutta. Tapahtumat saavat liikkeelle suuria yleisöjä, jotka tutkitusti käyttävät rahaa niin matkailu-, majoitus-, liikkumis- ja ravitsemuspalveluihin. Tapahtumat edistävät monien eri toimialojen hyvinvointia ja kasvua olemalla monille kotimaiselle ja kansainväliselle yritykselle merkittävä kohtaamisten ja kaupankäynnin luonnin väline. Tapahtumat antavat kansalaisille mahdollisuuden kohtaamiseen, keskusteluun ja yhteisymmärryksen vahvistamiseen vahvistaen näin hyvinvointia, demokratiaa ja yhteiskuntarauhaa. Kaupunkien kilpailu tapahtumista kertoo osaltaan tapahtumien vahvasta merkityksestä aluetaloudelle ja kaupunkien kilpailukyvyille.

Varmistamalla tapahtumateollisuuden toimintaedellytykset tuetaan samalla myös muun elinkeinoelämän ja yhteiskunnan nopeaa elpymistä. Tapahtumateollisuuden elinkeinotoimijoita oikealla tavalla auttavan tukimekanismin kehittäminen tulisi siksi nostaa erittäin tärkeäksi prioriteetiksi.

Tapahtumateollisuus ry

Tapahtumateollisuus on 10.6.2020 perustettu tapahtuma-alojen elinkeinojen edunvalvontajärjestö, jonka perustajajäsenenä on 44 eri tapahtuma-alojen merkittävää toimijaa. Tapahtumateollisuus edustaa ammattimaisia tapahtumajärjestäjiä kulttuurin, viihteen, urheilun, liiketoiminnan, kaupankäynnin ja hengellisten tapahtumien osa-alueilla, tapahtumapaikkoja ja -keskuksia, tapahtumatekniikan ja -rakenteiden toimittajia, tapahtumien lipunmyynti-, esiintyjä- turvallisuus- ja cateringpalveluiden toimittajia sekä muita erityisesti tapahtumille suunnattuja palveluita, suunnittelua ja konsultointia tuottavia toimijoita.

Tapahtumateollisuuden arvo Suomessa lasketaan miljardeissa ja teollisuus työllistää kymmeniä tuhansia ihmisiä. Tapahtumateollisuuden välilliset taloudelliset vaikutukset esimerkiksi majoitus- ja ravitsemisalalle ovat merkittävät, minkä lisäksi tapahtumilla on laajasti tunnustettu vaikutus ihmisten hyvinvointiin.

Tapahtumateollisuus ry tarjoaa yhteistyötään ja asiantuntemustaan lakiesityksen ja esitettyjen muutosten jatkotyöstöön.

Lisätietoja:

Pekka Timonen p. 050 337 4386
Hallituksen puheenjohtaja, Tapahtumateollisuus ry
pekka.timonen@lahti.fi

Kalle Marttinen p. 040 823 5273
Hallituksen varapuheenjohtaja, Tapahtumateollisuus ry

Maria Sahlstedt p. 040 147 0693
Viestintä ja vaikuttaminen, Tapahtumateollisuus ry